

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА
ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Орган који је именовео комисију: Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду

Датум именовања комисије: 18.12.2025.

Састав комисије именоване у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду*:

1.	Др Александра Смирнов-Бркић	ванредни професор	Класичне науке
	презиме и име	звање	ужа научна област
	Филозофски факултет, Нови Сад		Председник комисије
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2.	Др Иван Јордовић	редовни професор	Класичне науке
	презиме и име	звање	ужа научна област
	Филозофски факултет, Нови Сад		члан
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3.	Др Салмедин Месиховић	редовни професор	Свјетска и босанскохерцеговачка историја – Стари вијек
	презиме и име	звање	ужа научна област
	Филозофски факултет, Сарајево		члан
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4.	Др Светозар Бошков	ванредни професор	Класичне науке
	презиме и име	звање	ужа научна област
	Филозофски факултет, Нови Сад		члан (ментор)
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5.			
	презиме и име	звање	ужа научна област
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији
6.			
	презиме и име	звање	ужа научна област
	установа у којој је запослен-а		функција у комисији

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Име, име једног родитеља, презиме: Милош (Јасмина) Маџан
2. Датум рођења: 26. 06. 1998. Место и држава рођења: Краљево, Србија

II.1 Основне или интегрисане студије

Година уписа: Година завршетка: Просечна оцена током студија:

Универзитет: Универзитет у Београду

Факултет: Филозофски факултет

Студијски програм: Историја

Стечено звање: дипломирани историчар

II.2 Мастер или магистарске студије

Година уписа: Година завршетка: Просечна оцена током студија:

Универзитет: Универзитет у Београду

Факултет: Филозофски факултет

Студијски програм: Историја

Стечено звање: мастер историчар

Научна област: Историја старог века

Наслов завршног рада: Четврти и Пети Сиријски рат у Полибијевим Историјама

II.3 Докторске студије

Година уписа:

Универзитет: Универзитет у Новом Саду

Факултет: Филозофски факултет

Студијски програм: Историја

Број ЕСПБ до сада остварених: Просечна оцена током студија:

II.4 Приказ научних и стручних радова кандидата

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категорија
1.	М. Маџан, Тактика Дарија III у бици код Иса, у: Ксенија Мариџки Гађански (ур.). <i>Међународни научни скуп антика, некад и сад: донети цивилизације и траг антике</i> , Београд 2021, 150–166. ISBN 978-86-89367-13-3	M33
<i>Рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категорија
2.	М. Маџан, <i>Аријанов Дарије</i> , <i>Lucida intervalla</i> , 50, 2021, 87–99. ISSN 1450-6645	M24
<i>Рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категорија
3.	М. Маџан, Модерна историографија о Клеомену из Наукратиса, у: Ксенија Мариџки Гађански (ур.), <i>Међународни научни скуп Антика и савремени свет</i> , 14, Београд 2023, 136–150; ISBN 978-86-89367-15-7.	M33
<i>Рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категорија
4.	М. Маџан, Етничка структура војске Антиоха III, <i>Lucida intervalla</i> , 53, 2024, 131–155; ISSN 1450-6645	M24
<i>Рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категорија
5.	М. Macan, Alexander's administration of Egypt and the ostracon from Memphis: a research contribution, <i>KSIO</i> , 7, 2024, 1–14; ISSN: 2620-2719	M53
<i>Рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Р. бр.	аутори, наслов рада, часопис, волумен (година) странице од-до, DOI или ISBN/ISSN	категорија
6.	М. Macan, The Problem of River Crossings in the Campaigns of Alexander the Great, in: A. K. Flake, F. Neitman, A. Simić (eds.), <i>Bridges in the Ancient Mediterranean</i> , Paderborn 2025, 209 – 224. ISBN: 978-3-506-79713-1	M14
<i>Рад припада проблематици докторске дисертације:</i> ДА НЕ ДЕЛИМИЧНО		

Најпотпунију модерну синтезу представља тротомно дело Џ. Греинцера (Grainger, 2014-2015). Његова анализа Сиријских ратова (Grainger 2010), као трајног структурног притиска и улога локалних династија у обликовању композитног система послужиће као важан теоријски оквир у овој дисертацији. Док Греинцер пружа макроисторијску синтезу, ова дисертација ће се усредсредити на механизме те адаптације на нивоу политичке структуре, војне организације и идеологије, интегришући детаљније анализе које он не развија у потпуности. У историографији доминирају четири утицајна модела тумачења опадања Селеукида: источно објашњење (парћански продор је био главни узрок слома; западно објашњење (након битке код Магнезије системски притисак Римске републике је постао главни камен спотицања у обнови селеукидске моћи); унутрашње објашњење (пад монархије је био резултат унутрашње нестабилности: криза наслеђа, побуна и јачање локалних елита на уштрб централне власти) и идеолошко објашњење (слабљење интегративне краљевске идеологије која је била стожер различитих културних и политичких простора монархије).

Истакнуто место имају расправе о војним потенцијалима монархије. Још увек не постоји једнообразно тумачење овако важног структурног елемента. Питања о регрутацији и етничком саставу остају једна од највећих недоумица. Разнородни етнички састав војске се тумачи као комбинација плаћеничке службе, регионалних обавеза и аутономних локалних традиција и своди се на студију појединачних случајева, без јасног консензуса у литератури и без свеобухватног приступа. Исто важи за однос пешадије и коњице. Промене у бројчаном односу родова неки повезују са спољнополитичким притисцима (римска ограничења, парћански модел ратовања), а други са унутрашњим развојем система. Савремена истраживања указују да су војни систем, фискална структура и административна хијерархија били блиско повезани и да су заједно деловали као механизми интеграције различитих простора унутар монархије.

Упркос значајном броју појединачних студија, историографија нема интегрисан модел који би објаснио дугорочне механизме трансформације Селеукидске монархије. Због тога је неопходно ново тумачење које повезује војне, политичке, идеолошке и економске факторе у јединствен аналитички оквир и на тај начин реконструише динамику њеног развоја и опадања.

Предмет истраживања је подобан?

ДА

III.3 познавања проблематике на основу изабране литературе са списком литературе

Кандидат је у пријави докторске дисертације показао темељно познавање резултата досадашњих истраживања у научној области којој припада предмет рада. Полазну основу за утврђивање предмета истраживања и теме докторске дисертације представљају студије одабране на основу увида кандидата у најважније токове процеса развоја Селеукидске монархије под спољнополитичким изазовима од настанка под Селеуком I Никатором до коначног нестанка у првој половини I века пре н. е. Ово су области којима се кандидат бавио у својој досадашњој каријери, што је документовано у приложеном списку научних радова кандидата.

Полазну тачку истраживања кандидат исправно поставља у класичним синтезама и анализи традиционалног, тзв. „централистичког“ приступа историји Селеукида, у оквиру којих се држава посматра као структурно нестабилна творевина (Bevan, 1902). Овакво становиште је дуго одређивало основне интерпретативне токове у историографији. Насупрот овом становишту, кандидат поставља савремене синтетичке студије које Селеукидску монархију тумаче као композитни и полицентрични систем власти (Sherwin-White/Kuhrt, 1993; Strootman, 2014). Овај корпус указује на значај локалних елита, административне флексибилности и регионалних традиција у интеграцији различитих простора некадашње ахеменидске сфере у оквире Селеукидске монархије.

За разумевање историјског контекста у којем је Селеукидска монархија настала, опстајала и нестала, од неизмерне важности су опште историје хеленистичког света, које пружају шири контекст распада Александровог царства и настанка дијадошких монархија (Waterfield, 2011; Chanotis, 2018). Ове студије, као и компаративна истраживања хеленистичких империјалних система омогућавају сагледавање Селеукидске монархије у ширем оквиру односа са Птолемејима, Партијом, Пергамом и Римом, те преиспитивање питања адаптивности селеукидског система (Grainger, 2010; Fischer-Bovet/von Reden, 2021).

Контекстуални оквир за разумевање ових процеса пружају савремене политичке и војно-историјске синтезе. Оне имају тенденцију да сагледавају догађаје и појаве са становишта

дуготрајног процеса уз осврт на идеологију и наслеђе (Grainger, 2014–2015; Harrison, 2025). Ове студије, које често примењују мултидисциплинарни приступ (Oetjen, 2020), чине важну основу за разумевање дугорочне динамике селеукидске државе.

Важан корпус радова за продубљивање анализе чине студије посвећене одређеним тематским целинама, попут радова о војној организацији и регрутовању (Griffith, 1935; Bar-Kochva, 1976; Du Plessis, 2022; Wrightson, 2022; Coşkun/Scolnic, 2024), фискалном систему (Aperghis, 2004; Capdetrey, 2007). Посебну пажњу треба обратити на студије посвећене античким ауторима који представљају главни наративни корпус за историју Селеукида. Радови о њиховој методологији, као и анализе њиховог поимања вођства и империјализма, омогућавају критичко читање извора у контексту хеленистичке епохе (Walbank, 2002; McGing, 2010; Wiley, 2015).

Кандидат је навео следећи списак античких извора и литературе приликом пријаве докторске дисертације:

Извори:

Appian. *Roman History*. 4 vols. Translated by Horace White. Loeb Classical Library. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1912–1913.

Arrian. *Anabasis of Alexander*. 2 vols. Translated by P. A. Brunt. Loeb Classical Library. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1976–1983.

Diodorus Siculus. *Library of History*. 12 vols. Translated by C. H. Oldfather, C. L. Sherman, C. B. Welles, R. M. Geer, and F. R. Walton. Loeb Classical Library. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1933–1967.

Dittenberger, W. (ed.) *Orientalis Graeci Inscriptiones Selectae*. 2 vols. Leipzig 1903–1905.

Houghton, A. and Lorber, C. *Seleucid Coins: A Comprehensive Catalogue*. 2 parts in 4 vols. Lancaster, PA / London: American Numismatic Society and Classical Numismatic Group, 2002–2008.

Jacoby, F. *Die Fragmente der griechischen Historiker (FGH)*. Berlin-Leiden 1923–1958.

Le Rider, G. *Antiochia: Les monnaies d'or et d'argent d'Antiochos IV à Antiochos IX*. Paris, 1999.

Livy. *History of Rome*. 14 vols. Translated by B. O. Foster, F. G. Moore, Evan T. Sage, A. C. Schlesinger, and J. C. Yardley. Loeb Classical Library. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1919–2020.

Pliny. *Natural History*. 10 vols. Translated by H. Rackham, W. H. S. Jones, and D. E. Eichholz. Loeb Classical Library. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1938–1963.

Plutarch. *Lives*. 11 vols. Translated by Bernadotte Perrin. Loeb Classical Library. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1914–1926.

Polybius. *The Histories*. 6 vols. Translated by W. R. Paton. Revised by Christian Habicht, F. W. Walbank, and Ian Scott-Kilvert. Loeb Classical Library. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2010–2012.

Strabo. *Geography*. 8 vols. Translated by Horace Leonard Jones. Loeb Classical Library. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1917–1932.

Supplementum Epigraphicum Graecum (SEG). 71 vols. Edited by J. J. E. Hondius, A. G. Woodhead, H. W. Pleket, R. S. Stroud, A. Chaniotis, T. Corsten, et al. Leiden/Amsterdam 1923–2025.

The Coinage of the Eastern Seleucid Mints: From Seleucus I to Antiochus III. New York 1938.

The Coinage of the Western Seleucid Mints: From Seleucus I to Antiochus III. New York 1941.

van der Spek, R. J. Finkel, I. L. Pirngruber, R. & Stevens, K. *Babylonian Chronographic Texts from the Hellenistic Period*. Atlanta 2025.

Justin. *Epitome of the Philippic History of Pompeius Trogus*, translated by J. C. Yardley, Atlanta 1994.

Литература:

Aperghis, G. G. *The Seleucid Royal Economy*, Cambridge 2004.

Bar Kochva, B. *The Seleucid Army: Organization and Tactics in the Great Campaigns*, Cambridge-New York-Melbourne-Madrid-Cape Town-Singapore-São Paulo-Delhi 1976.

Baronowski, D. W. *Polybius and Roman Imperialism*, London 2013.

Bevan, E. R. *The House of Seleucus*, I-II, London 1902.

Capdetrey, L. *Le pouvoir séleucide: Territoire, administration, finances d'un royaume hellénistique (312-129 avant J. C.)*, Rennes 2007.

Chaniotis, A. *Age of Conquests*, Cambridge-Massachusetts 2018.

- Coşkun, A. & Scolnic, B. E. (eds.) *The Seleukids at War: Recruitment, Composition, and Organization*, Stuttgart 2024.
- Du Plessis, C. *The Seleucid Army of Antiochus the Great: Weapons, Armour and Tactics*, Yorkshire-Philadelphia 2022.
- Erickson, K. *The Early Seleukids, their Gods and their Coins*, New York 2019.
- Fischer Bovet, C. & von Reden, S. (eds.) *Comparing the Ptolemaic and Seleucid Empires*, Cambridge 2021.
- Grainger, J. D. *The Seleucid Empire*, I-III, Yorkshire 2014-2015.
- Grainger, J. D. *The Syrian Wars*, Leiden-Boston 2010.
- Griffith, G. T. *The Mercenaries of the Hellenistic World*, New York-Toronto-Calcutta-Madras 1935.
- Harrison, S. *Kingship and Empire under the Achaemenids, Alexander the Great and the Early Seleucids*, Edinburgh 2025.
- Ma, J. *Antiochos III and the Cities of Western Asia Minor*, Oxford-New York 1999.
- McGing, B. *Polybius' Histories*, New York 2010.
- Miltsios, N. *Leadership and Leaders in Polybius*, Berlin-Boston 2023.
- Oetjen, R. (ed.) *New Perspectives in Seleucid History, Archaeology and Numismatics*, Berlin-Boston 2020..
- Roller, D. W. *A Historical and Topographical Guide to the Geography of Strabo*, New York-Melbourne-New Delhi 2018.
- Sherwin-White, S. & Kuhrt, A. *From Samarkhand to Sardis*. Berkeley-Los Angeles 1993.
- Strootman, R. *Courts and Elites in the Hellenistic Empires: The Near East After the Achaemenids, c. 330 to 30 BCE*, Edinburgh 2014.
- Walbank, F. W. *Polybius, Rome and the Hellenistic World*, Cambridge 2002.
- Waterfield, R. *Dividing the Spoils*, Oxford 2011.
- Wiley, J. (ed.) *A Companion to Livy*, West Sussex 2015.
- Wrightson, G. *The Battles of Antiochus the Great*, Yorkshire 2022.

Избор литературе је одговарајући?

ДА

III.4 циљева истраживања

Циљ истраживања је реконструкција начина на који су спољно политички притисци обликовали развој Селеукидске монархије како њено опадање, тако и њену дугорочну адаптивност и приказ зашто је тако дуго трајала. Истраживање ће аналитички утврдити пресудне спољне факторе у различитим фазама, а затим синтетизовати историјски наратив и структурну анализу, са посебним акцентом на улогу источних сатрапија, реакције на птоломејске, пергамске, римске и парћанске притиске и односе са локалним елитама. Такође, формулисаће теоријски модел који монархију тумачи као композитни систем способан за адаптацију. Очекује се ново разумевање дугорочне отпорности државе и јаснија класификација типова спољнополитичких притисака.

Циљеви истраживања су одговарајући?

ДА

III.5 очекиваних резултата (хипотезе)

Очекивани резултати дисертације имају примену у формулисању ширих методолошких оквира за проучавање хеленистичких монархија (Египта Птолемеида или Пергама Аталида), али и свих блискоисточних империја (Ахеменидске, Арсакидске и ли Сасанидске) јер нуде модел анализе који интегрише политичке, војне, економске и идеолошке факторе унутар јединственог система. Такође, даће нови увид у динамику односа хеленистичког света са Римском републиком. Овакав приступ може послужити као полазиште за даља истраживања других хеленистичких држава, али и за компаративну историју империја (приступ који већ добија на замаху у новијој историографији) посебно у проучавању дуготрајности сложених, композитних државних структура изложених спољним притисцима.

Очекивани резултати представљају значајан научни допринос?

ДА

III.6 плана рада (на основу фаза истраживања и оријентационог садржаја дисертације из Обрасца 1)

Програми истраживања (фазе):

Фаза 1: дефинисање теоријског оквира и методолошког приступа. Спровешће се критичка анализа наративних извора уз коришћење савремених истраживања о њиховој веродостојности, методологији и историографским специфичностима. Паралелно ће се систематизовати релевантни епиграфски и нумизматички корпуси.

Фаза 2: преглед историографије, од класичног „централистичког“ модела до савремених композитних и полицентричних тумачења селеукидске државе.

Фаза 3: обрада наративних и структурних темеља дисертације кроз испитивање кључних периода развоја монархије: (1) оснивање под Селеуком Никатором; (2) период од Антиоха I до Антиоха III (3) владавина Антиоха III (4) Позни период. У оквиру тога биће спроведена анализа војних сукоба, различитих модела регрутације, демографских потенцијала, фискалних и административних система, краљевске идеологије, интегративне способности монархије. Ова фаза обезбеђује историографску и аналитичку основу за завршну синтезу.

Фаза 4: Интегративна анализа комплетног материјала: политичких, војних, економских, административних и идеолошких аспеката. На тај начин ће бити идентификовани главни спољнополитички притисци и њихове последице, као и дугорочни структурни механизми који су омогућили, али и ограничили адаптивност селеукидске државе.

Фаза 5: У последњој фази биће извршена свеобухватна интеграција свих резултата у јединствену синтезу и процену делотворности адаптивних механизма селеукидске државе. Биће издвојени и теоријски модели који могу бити примењени у ширем оквиру изучавања хеленистичких, блискоисточних и композитних империјалних система.

Оријентациони садржај докторске дисертације са кратким описом поглавља:

Докторска дисертација биће структурисана у седам поглавља. Структура следи традиционалну хронолошку поделу по којој се за прекретницу селеукидске историје узима Антиох Велики.

1. Увод:

поставља теоријски и методолошки оквир истраживања. Посебан нагласак биће на критичкој анализи наративних и документарних извора (епиграфике и нумизматике) Циљ је примена најновијих научних достигнућа у њиховом истраживању на проучавање историје селеукидске монархије. Ова истраживања ће омогућити сагледавање историје Селеукидске монархије и начина на којима је одолевала спољним искушењима у сасвим новом светлу. Увод ће такође дати и подробан преглед историографије о Селеукидској монархији.

2. Оснивање Селеукидске монархије:

описује борбу дијадоха и процес настанка монархије, формирање њеног политичког, административног и идеолошког идентитета. У литератури овај период је обрађиван кроз призму коалиције дијадоха као низ великих битака, војних похода и политичких интрига, док су државнотворне димензије остале у другом плану. Поглавље ће представити како је Селеук Никатор поставио темеље структурне основе система које ће каснији владари преузети и модификовати.

3. Консолидација и изазови:

Ово раздобље (од доласка на власт Антиоха I до почетка владавине Антиоха III) обухвата формирање стабилнијег модела власти, али и прве озбиљне кризе (галски упад, Сиријски ратови, локалне побуне итд.). Поглавље ће приказати како монархија рано развија механизме прилагођавања, пре свега у војној који омогућавају њен опстанак. У овом периоду се могу уочити обрасци реакције који ће бити кључни за разумевање Антиохове експанзије.

4. Антиох III Велики:

обрађује владавину краља који се у историографији често сматра најзначајнијим у читавој династији. Анализа његових војних похода, политике према Риму и Птолемеидима, пораза код Рафије и Магнезије, као и грандиозног успеха Анабазе и победе код Паниона, омогућава да се процени да ли он представља изоловану епизоду у процесу опадања или зенит селеукидске моћи. Акцент ће бити на систему регрутовања, улогу локалних етничких група, као и однос пешадије и коњице у кључним биткама (Панион, Магнезија). Разматраће се и нове синтезе које у изучавању Антиохове војске користе и резултате археологије као и примена нових концепата попут

интегративног ратовања. Успешна Анабаза је омогућила поновно успостављање фискалне контроле и ад источним сатрапијама, које су поново постале главно извориште прихода. Владавина Антиоха III представља најбољу прилику за анализу адаптивних капацитета монархије.

5. Позни период:

обухвата постепено фрагментацију државе, успон Парћана, интервенције Рима, губитак ресурса, династичке сукобе и слабљење централне власти. Поглавље ће пратити трансформацију војног система у касном периоду, тзв. „краљевску економију“, односно начин на који су приходи из сатрапија циркулисали према центру и условљавали капацитет монархије да одржи војну способност. Ово поглавље ће системски, у светлу спољнополитичких притисака, повезати финансијску структуру са моделима регрутације, етничком разноликошћу војске и променом тактичких приоритета, чиме се превазилази раздвојеност економских и војних анализа која доминира литературом. Поглавље истражује дуги процес ерозије селеукидске моћи.

6. Анализа:

састојаће се од низа потпоглавља. У овом централном делу дисертације спровешће се синтетичка анализа развоја Селеукидске монархије и преиспитивање начина на који су спољнополитички притисци одређивали њену унутрашњу трансформацију. Разматра се постепени прелазак од раног, наглашено централистичког обрасца ка композитном моделу власти и улога источних сатрапија као кључних стратешких и фискалних основа државе. Посебна пажња посвећена је последицама ратова, пре свега Сиријских, али и сукоба у Малој Азији и на Истоку, на војну моћ (да ли је промена односа коњаника и пешака у вези са спољнополитичким притисцима), демографију и идеологију, као и променама у систему регрутовања и етничком саставу војске. У анализу су укључени и дугорочни структурни ефекти римског притиска, који се од средине II века пре н. е. испољава кроз дипломатску контролу и ограничење војних капацитета (епизода Попилија Лената, убиство слонова по налогу Гнеја Октавија), парћанска експанзија која је пресекла приступ ресурсима источних провинција. Посебно место заузима преиспитивање традиционалних „преломних тренутака“ и модела цикличне консолидације и ерозије, структурне рањивости периферија и кључне улоге источних сатрапија као фискалног и стратешког језгра монархије. Ови увиди биће интегрисани у процену дугорочних спољних притисака и адаптивних капацитета Селеукида са циљем да се утврди који су фактори заиста имали дугорочан, структурни значај. Реконструкција класичне фаланге, елитних корпусâ и хијерархије, коју је понудила досадашња историографија, остаје полазиште, али се у овом поглављу први пут ставља у системску везу са новим моделима регрутације и етничке разноликости војске, као и са дугорочним спољнополитичким притисцима. Циљ поглавља је да понуди сажет, али кохерентан модел разумевања трансформација Селеукидске државе и да критички преиспита доминантне историографске тезе.

7. Закључак:

синтетизује резултате истраживања, процењује успешност адаптивних механизма Селеукидске државе, дефинише дугорочне факторе њеног опстанка и пада, и поставља основу за даља истраживања хеленистичких државних система.

План рада је одговарајући?

ДА

III.7 метода и узорака истраживања

У раду ће бити примењен хронолошко–проблемски историографски метод уз неопходне компаративне критичке анализе изворне грађе (наративних, нумизматичких и епиграфских извора) и литературе уобичајене за историјске и друге сродне научне дисциплине у пољу друштвених и хуманистичких наука. Резултати ће бити обједињени у виду историографске синтезе.

Метод и узорак су одговарајући?

ДА

III.8 места, лабораторије и опреме за истраживачки рад

Планирају се истраживања у архивским и библиотечким установама, уз примену савремених информационих технологија за идентификовање, анализу, евалуацију и интерпретацију података.

Услови за истраживачки рад су одговарајући? ДА

III.9 методе статистичке обраде података и осталих релевантних података

Није планирана специфична метода статистичке обраде података, што је у складу са предметом и циљевима истраживања.

Предложене методе су одговарајуће? ДА

IV ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ КАНДИДАТА

Услови дефинисани за кандидата студијским програмом:

Према важећем Правилнику о докторским студијама и стицању научног назива доктора наука Филозофског факултета у Новом Саду, докторска дисертација се може пријавити из научне области акредитованог студијског програма. Студент уписан на акредитовани студијски програм Докторске академске студије (ДАС) Историја (студије трећег степена високог образовања, обима 180 ЕСПБ бодова), може да пријави докторску дисертацију под условом да је успешно реализовао обавезе предвиђене студијским програмом (обавезни и изборни предмети), обавезе у вези са израдом докторске дисертације (Докторска дисертација – избор теме и израда пројекта истраживања, Докторска дисертација – пријава и образложење докторске дисертације), као и обавезу објављивања најмање 2 (два) научно-истраживачка рада у току студија. План докторске дисертације мора да буде образложен и одбрањен пред Већем докторских студија Филозофског факултета.

Образложење:

Кандидат мр Милош Мацан испуњава све важећим прописима утврђене услове за пријаву докторске дисертације на Филозофском факултету УНС. Реализовао је обавезе предвиђене акредитованим студијским програмом ДАС Историја (обавезни и изборни предмети, објављивање најмање два научноистраживачка рада у релевантним часописима и др.). Поднео је пријаву теме докторске дисертације под насловом ***Развој Селеукидске монархије под спољнополитичким изазовима***. За ментора је предложио др Светозара Бошкова, ванредног професора Филозофског факултета УНС. Уз пријаву докторске дисертације поднео је и прописану документацију: личне податке на обрасцу који је саставни део Правила докторских студија Универзитета у Новом Саду, биографију са тежиштем на току образовања и усавршавања, писану сагласност предложеног ментора, списак објављених научних или стручних радова и саме радове. Пред Већем докторских студија Филозофског факултета је 12. децембра 2025. године успешно образложио и одбранио план докторске дисертације.

Да ли кандидат испуњава дефинисане услове? ДА

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

V.1 Биографија ментора (до 500 речи):

Др Светозар Бошков је од 2004. године запослен на Филозофском факултету УНС. У звање ванредног професора за ужу научну област Класичне науке изабран је 2017. године. Објавио је три научне монографије и више од седамдесет научних и стручних радова из области античке историје, рецепције антике, историје науке и других сродних тематских области. Уредник је девет тематских зборника и учествовао је на бројним домаћим и међународним научним скуповима. До сада је учествовао на десет научних пројеката. Од 2005. до 2007. године био је учесник на међународном FP 6 пројекту Creating Links and Innovative Overviews for a New History Research Agenda for the Citizens of a Growing Europe (CLIOhres.net) под руководство Универзитета у Пизи. Учествовао је у реализацији два научна пројеката које је финансирао надлежно Министарство Републике Србије, а чији је носилац био Филозофски факултет у Новом Саду и на седам научних пројеката које је финансирао надлежни Покрајински секретаријат – од тога је на четири покрајинска пројекта био руководиоца. Активно учествује у раду органа и тела факултета и универзитета. Био је члан Програмског већа АЦИМСИ Центра за родне студије од 2013 до 2019. године, Управник Центра за историјска истраживања од 2015 до 2021. године и координатор за студенте прве године на Одсеку за историју од 2008 до 2021. године. Секретар и члан уредништва часописа Istraživanja – Journal of historical Researches био је од 2010. до 2020. године.

Проф. др Светозар Бошков је на Филозофском факултету УНС стекао богато наставно искуство. Ангажован је у настави предмета из области Историје старог века (за тему тезе релевантни су курсеви Хеленизам, Античка прошлост у изворима и историографији) у акредитованим студијским програмима основних, мастер и докторских академских студија историје. Био је ментор за израду 7 завршних радова на МАС Историја, одбрањених на Филозофском факултету УНС, члан комисија и ментор за оцену и јавну одбрану једне докторске дисертације, одбрањене на Филозофском факултету УНС. Добитник је Октобарске награде Општине Бачка Паланка 2019. године за постигнуте резултате у области научне и културне делатности.

V.2 Референце ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације:

Р. бр.	аутори, наслов, <i>часопис</i> , волумен (година) број страница од-до, DOI или ISBN/ISSN	категиорија
1.	Светозар Бошков, <i>UBI NON PATRIA, IBI NON BENE: Овидије у изгнанству</i> , у: Сеобе од антике до данас, ур. Снежана Вукадиновић, Светозар Бошков и Ифигенија Радуловић, Филозофски факултет у Новом Саду, Нови Сад 2020, 551–559. [ISBN 978-86-6065-555-6] [UDC 821.14'02 Ovidius Naso P.]	M13
2.	Svetozar Boškov, <i>Herodotus as a Travel Writer</i> , in: <i>Voyages and Travel Accounts in Historiography and Literature</i> , vol. 1, ed. Boris Stojkovski, Trivent publishing and Faculty of Philosophy Novi Sad, Budapest 2020, 1–18. [ISBN 978-615-81689-2-2] [doi 10.22618/TP.HMWR.2020VTA1.348.001]	M13

3.	Светозар Бошков, Борис Стојковски, <i>Коптски језик и дешифровање хијероглифа</i> , у: Језици и културе у времену и простору IV/1, ур. Снежана Гудурић, Марија Стефановић, Тематски зборник, Филозофски факултет у Новом Саду, Нови Сад 2015, 163–176. [ISBN 978-86-6065-331-6]	M14
4.	Svetozar Boškov, <i>Alexander the Great in 19th Century Serbian History Textbooks</i> , Istraživanja - Journal of Historical Researches 32, 2021, 144–161. [ISBN 0350-2112] [UDC 371.3::94(100)".../04"(075)(497.11)"18"] [doi 10.19090/i.2021.32.144-161]	M23
5.	Светозар Бошков, <i>Античка књижевност у делу Константина Бојића</i> , Зборник Матице српске за књижевност и језик 66, св. 1, 2018, 49–60. [ISSN: 0543-1220]	M24
6.	Светозар Бошков, <i>Слика Св. Саве у уџбеницима историје у XIX веку</i> , Црквене студије 16, 2019, 285–296. [ISBN 1820-2446] [УДК 75.05.046(065)]	M24
7.	Светозар Бошков, Борис Стојковски, <i>Неки аспекти проучавања религије у радовима Анице Савић Ребац</i> , Црквене студије 19, 2021, 547–556. [ISBN 1820-2446] [УДК 177.61:2 УДК 821.163.41.09 Савић-Ребац А.] [doi 0.18485/ccs_cs.2022.19.19.34]	M24
8.	Светозар Бошков, <i>Константин Велики у српској историографији XIX века</i> , Истраживања 25, Нови Сад 2014, 429–435. [ISSN 0350-2112] (штампано изд.) [ISSN 2406-1131] (online) [UDC 930:929 Konstantin Veliki "18"] [DOI 10.19090/i.2014.25.429-435]	M51
9.	Светозар Бошков, Лазар Аксентијевић, <i>Римска култура у уџбеницима историје у другој половини XIX века</i> , Методички видици 12, 2021, 341–358. [ISBN 1820-2446] [УДК 371.671.94(37)] [DOI 10.19090/MV.2021.12.341-358]	M51
10.	Светозар Бошков, антички и српски јунаци у српским уџбеницима историје у XIX веку, <i>Култура</i> 174-175, 2022, 113–124. [ISBN 0023-5164] [УДК 94(3):94(=163.41)(497.11)"04/14" УДК 37.091.64.046"465":93/94(497.11)"18"] [DOI 10.5937/kultura2275113B]	M51

Образложење о подобности теме, кандидата и ментора (до 500 речи):

На основу података из пријаве теме докторске дисертације под насловом: ***Развој Селеукидске монархије под спољнополитичким изазовима***, биографије и библиографије кандидата мср Милоша Мацана и предложеног ментора, проф. др Светозара Бошкова, ванредног професора Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, Комисија је закључила да су тема, кандидат и предложени ментор подобни за израду докторске дисертације. Комисија предлаже да се кандидату мср Милошу Мацану одобри израда докторске дисертације ***Развој Селеукидске монархије под спољнополитичким изазовима*** под менторством проф. др Светозара Бошкова.

Место и датум:

Нови Сад, 13.02.2026.

1. Др Александра Смирнов Бркић, ванредни професор

_____, председник

2. Др Иван Јордовић, редовни професор

_____, члан

3. Др Салмедин Месиховић, редовни професор

_____, члан

4. Др Светозар Бошков, ванредни професор

_____, члан (ментор)

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.